

Dystonie Vereniging
Postbus 9345 - 4801 LH Breda
T. 076 514 07 65
secretariaat@dystonievereniging.nl
www.dystonievereniging.nl
 /dystonievereniging
www.dystonienet.nl

Botulinetoxine behandeling bij dystonie

Inleiding

Sinds 1984 is het mogelijk om verschillende vormen van dystonie te behandelen met Botulinetoxine. Botulinetoxine wordt als medicament van eerste keuze gebruikt bij de behandeling van verschillende vormen van focale dystonie, zoals cervicale dystonie, blefarospasme, spasmodische dysfonie en hemifacialisspasme. Afhankelijk van de plaats waar de dystonie is gelocaliseerd, kan bij een groot deel van de patiënten een verbetering bereikt worden. Dit gebeurt door Botulinetoxine in zeer kleine hoeveelheden in de juiste spieren te injecteren. Het effect van de behandeling verdwijnt meestal na drie maanden, waarna de behandeling moet worden herhaald.

Bij uitgebreidere vormen van dystonie, meerdere aangestaste lichaamsdelen, wordt meestal een keuze voor andere medicijnen gemaakt. (zie ook www.dystonievereniging.nl 'Medicijngebruik bij dystonie')

Wat is Botulinetoxine

Botulinetoxine is een giftige stof, die wordt gemaakt door een bacterie met de naam Clostridium Botulinum. Deze bacterie kan voorkomen in bedorven voedsel en is verantwoordelijk voor het ontstaan van botulisme onder dieren (en mensen) in stilstaand water. Door zijn verlamende werking kan het medisch gebruikt worden om spierspasmen tegen te gaan.

Er zijn twee typen Botulinetoxine beschikbaar:

- Botulinetoxine type A (namen Botox®, Dysport®) en Xeomin®)
- Botulinetoxine type B (naam Neurobloc®).

De preparaten Botox®, Dysport® en Xeomin® verschillen van elkaar in samenstelling, maar hun effect is vergelijkbaar.

Hoe werkt Botulinetoxine

Botulinetoxine werkt op de plaats waar de zenuwuiteinden verbinding maken met de spiervezels. Het zorgt ervoor dat de zenuw geen prikkel kan doorgeven aan de spier. Dit gebeurt doordat Botulinetoxine voorkomt dat "de boodschapper", ofwel de neurotransmitter Acetylcholine (ACh) een signaal kan doorgeven aan de spier. Dit signaal is nodig om de spier te laten aanspannen. Na toediening van Botulinetoxine zal de spier dus verslappen en ook dunner worden.

Normale spiercontractie:

Zenuw > afgifte van neurotransmitter (ACh) >
Spiercontractie (aanspanning van de spier)

Na toediening van Botulinetoxine:

Zenuw >afname in afgifte van neurotransmitter (ACh) >
afname van spiercontractie (spierverslapping)

Toepassing Botulinetoxine

Botulinetoxine wordt geïnjecteerd in de spier of spieren waarin de onwillekeurige spiercontracties zich voordoen.

Bij de behandeling met Botulinetoxine wordt nauwkeurig bepaald welke spier het probleem veroorzaakt. Het aantal injecties kan, afhankelijk van de soort dystonie, variëren van 1 tot 12 stuks. De behandeling duurt 10-15 minuten en gebeurt poliklinisch. Meestal wordt tijdens de behandeling de spieractiviteit gemeten via de injectienaald, die is aangesloten op een electromyograaf (EMG). Zo kan de arts de juiste spier(en) vinden en gebieden met veel extra activiteit opzoeken.

Het effect is na één tot twee weken merkbaar, maar zal na twee tot vier maanden weer verdwijnen. Dit komt omdat de zenuw nieuwe uitlopers gaat vormen. Deze zenuwuitlopers geven weer neurotransmitter af, waardoor

de spier opnieuw samentrekt. Er ontstaat weer een onwillekeurige spiercontractie. De behandeling moet dus iedere drie tot vier maanden herhaald worden voor een optimaal resultaat.

Bijwerkingen

Zoals elk geneesmiddel kan ook Botulinetoxine bijwerkingen veroorzaken. Niet iedereen krijgt deze bijwerkingen. Soms kan een injectie pijn doen of irritatie veroorzaken. Ook kan het voorkomen dat wat Botulinetoxine terecht komt in een aangrenzende spier, die daardoor ook verslapt. Dit trekt na verloop van tijd vanzelf weg.

Bij de behandeling van cervicale dystonie kunnen zo slikproblemen en een slappe nek ontstaan. Bij de behandeling van blefarospasme kan het bovenste ooglid omlaag hangen of kunnen droge ogen ontstaan. Wanneer één van de bijwerkingen ernstig wordt of u krijgt moeilijkheden met slikken, spreken of ademen, raadpleeg dan uw arts.

Op welke locaties wordt gespoten

Bij het secretariaat van de Dystonie Vereniging zijn adressen beschikbaar van alle poliklinieken waar een Botulinetoxine behandeling mogelijk is. De kosten worden door zorgverzekeraars vergoed.